

ЗАВДАННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОСВІТИ

Управлінський облік представляє собою процес збору, накопичення, систематизації та передачі інформації зацікавленим особам, що забезпечує формування інформаційної бази для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Основна мета сучасного управління освітнім процесом - підвищення якості надання послуг закладом освіти в умовах функціонування конкурентного середовища. Відповідно, головним завданням управлінського обліку є забезпечення інформаційного супроводження побудови та обслуговування якісної системи освітніх послуг. У такому поєднанні виникає взаємодія супроводження двох стандартів якості – управління та освітніх послуг.

З точки зору практиків-фахівців, якість управління, означає систему взаємовідносин між власниками і тими, хто здійснює управління, а також іншими зацікавленими сторонами. При цьому норми інформаційних взаємовідносин відображаються в нормативних актах. Однак, стосовно застосування підходів до освітніх послуг термін «інформаційне забезпечення» носить різновекторне напруження, що характеризується по-перше формами власності закладів, що надають освітні послуги, по-друге різноманітними рівнями підготовки фахівців. Одночасно, в умовах взаємодії комплексу фінансових, правових, структурних і виробничо-господарських елементів потрібна побудова системи інформаційного забезпечення, яка повністю відповідає суті реальних управлінських проблем, що стоять перед вітчизняними закладами освіти. Отже, якість системи інформаційного забезпечення управління багато в чому визначається розвиненістю закладів освіти [1, с. 130].

Відомо, спроба перенести на систему управління закладом освіти термін «якість», який можна застосовувати виключно до матеріального виробництва, не приносить позитивних результатів. Дійсно, розуміючи під якістю сукупність характеристик продукції, що відображають необхідні споживчій властивості. можна отримати лише туманне уявлення про те, що являє собою якість такого своєрідного продукту, як управління. Адже управління - це не продукт, а вид діяльності, що завершується створенням такого специфічного продукту, як дії, що управляють, управлінські рішення.

З іншого боку, такий продукт, як управлінське рішення, являє собою інформацію, яка задовольняє потреби в ній самій інакше, ніж матеріально-речовий продукт, він не задовольняє і не покликаний задовольняти кінцеві потреби суспільства, економіки.

Лише будучи перенесеним на об'єкт управління для проведення певних дій, процес управління призводить до створення споживаного продукту, якість якого вже можна буде оцінити за здатністю задовольняти потреби. Отже, якість управління можна оцінити лише на основі аналізу якості роботи об'єкта управління, яке в свою чергу, визначається якістю продукту його діяльності. Оскільки предметом нашого розгляду є управління закладом освіти, то і якість управління проявляється в якості керованих процесів діяльності і якості освітньої діяльності.

Оскільки, причинами появи проблеми інформаційного забезпечення управління є потреба вибудовування внутрішньої системи контролю діяльності менеджменту освіти від імені держави, роботодавців, студентів, а також інших зацікавлених сторін, то в кінцевому підсумку суть якісного управління зводиться до забезпечення ефективної роботи в інтересах формування ефективної кон'юнктури ринку праці. Іншими словами, якість інформаційного забезпечення управління визначається рівнем надання освітніх послуг. Оскільки причинами появи проблем управління освітнім процесом є потреба у вибудовуванні внутрішньої системи контролю діяльності менеджменту якості, а також інших зацікавлених сторін, то в кінцевому підсумку суть інформаційного забезпечення зводиться до забезпечення ефективної роботи в інтересах студентів та роботодавців, як основних сторін, що функціонують на ринку праці [2, с. 187].

Отже, якісне інформаційне забезпечення управління – це професійно здійснюваний процес створення та використання бази даних, що стосується діяльністю закладів освіти в ринкових умовах, спрямоване на досягнення цілей і одержання збалансованого ринку праці шляхом створення системи надання освітніх послуг із врахуванням дотримання інтересів роботодавців та майбутніх працівників.

Справедливим є твердження: якість управління визначається якістю інформаційної бази даних для розробки та реалізації управлінських рішень.

Відповідно, якісне інформаційне забезпечення на сьогоднішній день доцільно розглядати в широкому сенсі, а саме - як процес, спрямований на досягнення цілей діяльності та досягнення збалансованості ринку праці, шляхом раціонального врахування інтересів учасників даного ринку.

Управлінський облік займає центральне місце в системі якісного управління та на відміну від інших видів, є внутрішнім елементом для формування

інформаційної бази даних. У процесі розробки і прийняття обґрунтованих управлінських рішень необхідно враховувати безліч факторів, таких як природа управлінських рішень, підходи до їх прийняття, взаємопов'язаність рішень, особисті оцінки менеджменту, рівень ризику, час і оточення, що змінюється, негативні наслідки, інформаційні та поведінкові обмеження. Процес формування процесу інформаційного забезпечення проходить у декілька етапів. Такий стан пов'язують з тим, що фактична кількість етапів постановки процесу вирішення проблеми визначається актуальністю та змістом. У найбільш короткому і змістовному вигляді процес інформаційного супроводження вирішення управлінських питань зводиться до етапів діагностики, формування критеріїв оцінки, виявленню та оцінки альтернатив, кінцеве прийняття рішень [3, с. 90].

На першому етапі процесу прийняття рішень визначається сама проблема або її наявність. Другий етап полягає у виявленні обмежень і критеріїв для прийняття рішень. На третьому етапі визначаються всі можливі варіанти, які сприяли б усуненню проблеми і, відповідно, досягненню поставлених цілей. Суть четвертого етапу – оцінка можливих варіантів. На п'ятому етапі здійснюється вибір варіанта прийняття рішень.

Встановлення інформаційного супроводження на кожному етапі зводиться до вимірювання та оцінки наслідків рішення. Отже, для прийняття обґрунтованих управлінських рішень в ідеалі необхідно враховувати всі фактори, що впливають на процес розробки і реалізації управлінських рішень. Чим більш повний набір чинників буде враховано в процесі прийняття рішень, тим більш обґрунтованими вони виявляться.

Серед факторів, які підлягають розгляду інформаційного супроводження прийняття рішень в закладах освіти можна виділити – природу процесу прийняття управлінських рішень, підходи до прийняття управлінських рішень, інформаційні та поведінкові обмеження, особистісні оцінки, рівень ризику, час і оточення, що змінюється, негативні наслідки, взаємопов'язаність рішень. Обов'язковою умовою забезпечення процесу підготовки обґрунтованого і якісного управлінського рішення є системність, яка має характеризуватися систематичністю та певним чином згрупованою збалансованою інформацією.

Збалансована система показників побудована на чотирьох головних складових: фінансової, клієнтської, внутрішніх бізнес-процесах, навчанні та

розвитку персоналу. Система включає як фінансові показники, що дозволяють оцінити діяльність закладів освіти в минулому, так і нефінансові. Мета збалансованої системи показників полягає в отриманні узагальненої бази для «передачі стратегічних цілей у вигляді пов'язаного набору показників функціонування» Отже, збалансована система показників дозволяє оцінювати діяльність компанії, систематизувати і концентрувати її зусилля на довгостроковій стратегії.

Отже, можна зробити висновки:

- якість управлінських рішень визначається обґрунтованістю підходів, принципів, інструментів, моделей і методів, які супроводжують процес розробки і прийняття управлінських рішень:

- заклади освіти відрізняються від інших організаційно-правових форм розвинутою організаційною структурою, широким діапазоном видів діяльності, розвинуто систему господарських зв'язків. У зв'язку з цим в практиці управління можуть застосовуватися всі відомі на сьогодні інструменти і методи прийняття управлінських рішень в залежності від проблеми, яку потрібно вирішити їх інформаційне супроводження;

- інструментами і методами, що вдосконалюють систему управлінського обліку з метою забезпечення якісного процесу і якісних результатів прийняття управлінських рішень, є: збалансована система показників, інструменти і методи всебічного управління витратами, методи прийняття організаційних та інвестиційних рішень.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Скрипник М. І., Григоревська О. О. Роль інноваційної діяльності закладу вищої освіти у соціально-економічному розвитку регіону. *Перспективи розвитку фінансово-економічного простору України: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції м. Вінниця (8–9 квітня 2020 року): у 2-х т. Тернопіль: Крок, 2020. – Т. 1, Ч. 1. С. 130–133.*

2. Скрипник М. І., Матюха М. М. Визначення управлінського обліку в системі інформаційного потенціалу. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки.* 2016. Вип. 21, Ч. 2. С. 186–189.

3. Бунда О. М., Миненко М. В. Процедури прийняття рішень у навчальному процесі. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія "Економіка і вища освіта".* 2015. № 5 (91). С. 85–93.